

Review inspectieonderzoek “Aanpak van de bestrijding van atrako’s in Curaçao”

Een inspectieonderzoek naar de opvolging van de aanbevelingen van de Raad voor de rechtshandhaving omtrent de bestrijding van atrako’s in Curaçao

Colofon

Uitgever : Raad voor de rechtshandhaving
Jaar : 2020
Maand : September
Plaats : Willemstad, Curaçao
Vindplaats Internet : www.raadrechtshandhaving.com

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen	4
Voorwoord	5
Samenvatting	6
1. Inleiding	10
1.1. Aanleiding en doelstelling	10
1.2. Toetsingskader	10
1.3. Centrale vraag en onderzoeksvragen	11
1.3.1. Centrale vraag	11
1.3.2. Onderzoeksvragen	11
1.4. Onderzoeksaanpak en methode	11
1.5. Leeswijzer	11
2. Bevindingen	12
2.1. Inleiding	12
2.2. Beschikbare (materiële) middelen	12
2.2.1. Bevinding 2015	12
2.2.2. Bevinding	12
2.2.3. Conclusie en beoordeling	14
2.3. Personele- en inzet capaciteit	15
2.3.1. Bevinding 2015	15
2.3.2. Bevinding	16
2.3.3. Conclusie en beoordeling	16
2.4. Interne- en externe ondersteuning	17
2.4.1. Bevindingen 2015	17
2.4.2. Bevinding	18
2.4.3. Conclusie en beoordeling	19
2.5. Kennis personeel	20
2.5.1. Bevinding 2015	20
2.5.2. Bevindingen	21
2.5.3. Conclusie en beoordeling	21
2.6. Resultaten	22
2.6.1. Bevinding 2015	22
2.6.2. Bevinding	22
2.6.3. Conclusie en beoordeling	24
2.7. Aanbeveling	24

Lijst van afkortingen

AT	Aanhoudingsteam
DGC	Dienst Georganiseerde Criminaliteit
Fte	Full Time Equivalent
IBIS	Integrated Ballistic Identification System
KPC	Korps Politie Curaçao
KMar	Koninklijke Marechaussee
LEC	Lokaal Ernstige Criminaliteit
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
OM	Openbaar Ministerie
OT	Observatieteam
TO	Technisch Ondersteuning
VVC	Veel Voorkomende Criminaliteit
RST	Recherche Samenwerkingsteam
TFO	Team Forensische Ondersteuning

Voorwoord

Dit rapport betreft een review van het onderzoek “aanpak van de bestrijding van atrako’s” dat in 2015 door de Raad is uitgevoerd. De Raad onderzocht in dat rapport de organisatie, het opsporingsproces en het beleid. Uit het onderzoek bleek onder andere dat de middelen en de interne ondersteuning door andere organisatieonderdelen van het Korps Politie Curaçao voor verbetering vatbaar waren. De Raad constateert in dit onderzoek dat een aantal van de aanbevelingen zijn opgevolgd. De Raad constateert ook dat het oplossingspercentage van atrako’s schrikbarend laag is en is van oordeel dat meer moet worden geïnvesteerd in technologie en ondersteuning van het Atrakoteam.

De Raad wil eenieder die een bijdrage heeft geleverd aan de realisatie van deze inspectie bedanken en hoopt dat de aanbevelingen uit dit rapport zullen leiden tot een betere aanpak van atrako’s in Curaçao.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

mr. L.M. Virginia, voorzitter
mr. Th.P.L. Bot, en
mr. M.R. Clarinda

Samenvatting

De Raad voor de rechtshandhaving (hierna: Raad) heeft in het jaar 2015 een onderzoek verricht naar de aanpak van de bestrijding van atrako's in Curaçao waarbij de aspecten organisatie, het opsporingsproces en het beleid werden belicht. De Raad constateerde dat het Atrakoteam in Curaçao voornamelijk te kampen had met gebrek aan materiële middelen. Daarnaast constateerde de Raad een tekort aan personele- en celcapaciteit. Ook moesten de interne- en externe ondersteuning beter worden georganiseerd doordat het Team Digitaal en het Team Infodesk niet in alle gevallen conform de ondersteuningsprocessen werden ingezet.

De aanbevelingen uit het onderzoek 2015 waren het volgende:

1. Draag zorg op korte termijn voor de aanschaf van kantoorbenodigdheden.
2. Draag zorg op middellange termijn voor de verbouwing van politiecellen te Rio-Canario.
3. Draag zorg op middellange termijn voor permanente aanstelling van een patholoog.
4. Draag zorg op middellange termijn voor de aanschaf van dienstvoertuigen.
5. Verhoog de personele capaciteit van de ondersteunende afdelingen.
6. Bewerkstellig dat de provider adequate ondersteuning biedt aan het Atrakoteam.
7. Overweeg om de forensische instituten in de regio met onderzoeken te belasten.
8. Draag zorg voor vereenvoudiging van de financiële procedures.
9. Draag zorg op korte termijn voor de daadwerkelijke uitvoering van de functie van divisiehoofd.
10. Draag zorg op korte termijn voor het operationaliseren van de module opsporing.
11. Draag zorg voor de constante bijscholing van de medewerkers van het Atrakoteam.
12. Draag zorg op middellange termijn voor adequate ondersteuning van het Atrakoteam.

Middelen

De beschikbaarheid van voldoende materiële middelen vormt nog steeds een knelpunt binnen het KPC. Ten tijde van dit onderzoek waren er defecte kopieer/printmachines die voor een lange periode niet in gebruik waren. Anders dan voorheen wordt slechts één dossier uitgeprint en aangeleverd bij het Openbaar Ministerie (verder OM). Het uitgeprinte dossier wordt door het personeel van de administratie van het Openbaar Ministerie gescand en digitaal beschikbaar gesteld aan de Officieren van Justitie (verder OvJ) en het Gemeenschappelijk Hof van Justitie (verder GHvJ). Dit heeft geleid tot minder gebruik van hardcopy's bij het KPC en uiteraard tot afname van de daarmee verbonden administratieve werkzaamheden.

Er is nog steeds gebrek aan voldoende opsluitingscapaciteit bij het KPC. Het plan om het cellencomplex te Rio-Canario te verbouwen is niet uitgevoerd. Politie arrestanten worden na een kort verblijf bij de politie overgeplaatst naar het Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (verder SDKK) en ingesloten in blok 1.

Het plan van het SDKK om bij blok 1 een “Aankomstenafdeling” op te zetten om resocialisatietrajecten voor gedetineerden door een multidisciplinair team te laten voorbereiden, kan als gevolg hiervan niet geoperationaliseerd worden.

Er is nog steeds een structureel gebrek aan voldoende onderhouden dienstvoertuigen. De “applicatiemodule opsporing” in het computerprogramma Actpol is voor het Atrakoteam nog niet bruikbaar. Dit leidt ertoe dat informatie over atrako’s niet op geautomatiseerde wijze uit het computerprogramma Actpol kan worden geproduceerd.

De af luistermogelijkheden zijn verbeterd. Tegenwoordig kan elke rechercheur op zijn werkplek de communicatie van verdachten af luisteren.

Het Team Digitaal beschikt niet over een middel om extra beveiligde systemen uit te lezen. Ook blijkt dat het Integrated Ballistic Identification System (IBIS) van het KPC, dat essentieel is om ballistische onderzoeken te verrichten, wegens de beperkte financiële mogelijkheden nog steeds niet operationeel is. Er is niet onderzocht of en op welke wijze de financiële procedures zouden kunnen worden vereenvoudigd.

Personele capaciteit

Het aantal medewerkers bij de unit Lokaal Ernstige Criminaliteit (verder LEC) is wegens de werkdruk hoger dan de éénenveertig Fulltime equivalent (fte) dat het inrichtingsplan van het KPC voorschrijft. Meer dan twintig werknemers zijn binnen het Atrakoteam geplaatst. Met dit aantal medewerkers kan het Atrakoteam de werkdruk aan.

De ondersteunende teams Digitaal en Infodesk zijn onderbezet. Een sollicitatiecommissie heeft interne kandidaten voorgedragen om de functies binnen het team Digitaal en Infodesk in te vullen, maar de benoemingen hebben nog niet plaatsgevonden. Verder blijkt dat de sturing van het Atrakoteam is verbeterd door een functionaris op fulltime basis te belasten met de waarneming van de functie van divisiehoofd.

Ondersteuning

Er is één analist van het team Infodesk geplaatst bij het Atrakoteam. Dit personeelslid ondersteunt het Atrakoteam door aangiftes te screenen en te analyseren.

Het Atrakoteam verricht hoofdzakelijk incidentele onderzoeken, waardoor zij geen behoefte hebben aan ondersteuning voor het opstellen en goedkeuren van projectonderzoeken. Projectvoorstellen van atrako’s worden in principe voor de Divisie Georganiseerde Criminaliteit opgesteld en geaccordeerd bijvoorbeeld als een ernstige atrako met dodelijk afloop in georganiseerd verband is gepleegd.

Bij deze review blijkt dat de Koninklijke Marechaussee (verder KMar) nog steeds (structureel) wordt benaderd om communicatieapparatuur uit te lezen, terwijl die taak volgens het inrichtingsplan aan het Team

Digitaal is toebedeeld. Respondenten stellen dat het Team Digitaal vanwege onderbezetting niet wordt benaderd. In de praktijk blijkt dat ondersteuningsverzoeken gedaan aan de KMar en het Recherche Samenwerkingsteam (verder het RST) bij het Team Digitaal belanden wanneer de KMar en het RST vanwege andere werkzaamheden die verzoeken niet kunnen afhandelen. Ook blijkt dat de overige ondersteuningsmogelijkheden van het Team Digitaal niet optimaal worden benut door het Atrakoteam. De ondersteuning van de andere teams van het KPC, te weten het Observatieteam (verder OT), het Team Forensische Ondersteuning (verder TFO) en het Aanhoudingsteam (verder AT), verloopt goed.

De ondersteuning door de telecombedrijven om informatie te verstrekken aan het KPC is verbeterd. Forensische onderzoeken worden wegens gebrek aan voldoende budget nog steeds onvoldoende uitgevoerd. Er is niet onderzocht of de forensische onderzoeken door regionale forensische instituten zouden kunnen worden verricht.

Verder heeft het land Curaçao een forensische patholoog aangetrokken.

Kennis personeel

Het verbetertraject om aan de eindtermen, opgenomen in het rapport "Eindtermen KPC", te voldoen is nog in uitvoering. De implementatie van dit traject heeft wegens budgettaire beperking vertraging opgelopen. De rechercheurs van het Atrakoteam volgen periodiek cursussen en trainingen waarvan het opstellen van dossiers en het toepassen van verhoortechnieken onderdeel vormen. Het OM is van mening dat de rechercheurs van het Atrakoteam degelijke onderzoeken verrichten en dossiers van complexe zaken kunnen opstellen.

Resultaten

Uit de overzichten van 2016, 2017 en 2018 blijkt dat respectievelijk 666, 561 en 425 atrako's zijn gepleegd, waarvan in die jaren 60, 65 en 197 atrako's zijn opgelost. Deze aantallen vertegenwoordigen respectievelijk 12%, 11.59% en 9%. Er is geen plausibele verklaring voor de daling van de gepleegde atrako's noch het lage percentage van de opgeloste zaken. Respondenten denken dat waarschijnlijk de veelplegers achter de tralie zitten en dat hierdoor de atrako's zijn gedaald. Ook wordt gesteld dat veelal, wegens gebrek aan bewijs, geen verband kan worden gelegd tussen gepleegde atrako's en een dader die veelpleger is. De Raad is van oordeel dat in technologische middelen, bijvoorbeeld het IBIS, camera's, middelen om telefoons beter te kunnen traceren en extra beveiligde systemen te kunnen uitlezen moet worden geïnvesteerd met als doel de pakkans van daders te verhogen. Ook moeten meer forensische onderzoeken (DNA onderzoeken) kunnen worden verricht en zullen de ondersteuningsteams moeten worden benaderd, alvorens een beroep wordt gedaan op externe ondersteuning.

Aanbevelingen

Implementeer de nog niet uitgevoerde aanbevelingen te weten:

1. Draag zorg op korte termijn voor de aanschaf van kantoorbenodigdheden.
2. Draag zorg op middellange termijn voor de verbouwing van politiecellen te Rio-Canario.
3. Draag zorg op middellange termijn voor de aanschaf van dienstvoertuigen.
4. Draag zorg op korte termijn voor het operationaliseren van de module opsporing
5. Draag zorg voor vereenvoudiging van de financiële procedures
6. Verhoog de personele capaciteit van de ondersteunende afdelingen
7. Draag zorg op middellange termijn voor adequate ondersteuning van het Atrakoteam (intern)
8. Overweeg om de forensische instituten in de regio met onderzoeken te belasten

Aanvullend

9. Bewerkstellig dat de ondersteuningsteams van het KPC worden benaderd voor ondersteuning en dat slechts wanneer deze teams daartoe niet in staat zijn een externe organisatie wordt benaderd.
10. Equippeer het Team Digitaal met de nodige apparatuur om extra beveiligde informatiesystemen uit te kunnen lezen.
11. Draag zorg voor het operationaliseren van het IBIS.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doelstelling

De Raad voor de rechtshandhaving (hierna: Raad) is op grond van artikel 3, eerste lid, sub a van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving onder meer belast met de algemene inspectie van de effectiviteit en de kwaliteit van de taakuitvoering van de politie.

In het jaar 2015 heeft de Raad een onderzoek verricht naar de preventieve- en repressieve aanpak van de bestrijding van atrako's in Curaçao waarbij de aspecten organisatie, opsporingsproces en beleid werden belicht. De Raad deed dit onderzoek aangezien atrako's het veiligheidsgevoel van mensen in de samenleving aantasten en een grote impact hebben op de slachtoffers. Bovendien zijn atrako's schadelijk voor het imago van het land, de economie en het toerisme. In het eerdere onderzoek constateerde de Raad dat het Atrakoteam in Curaçao voornamelijk te kampen had met een gebrek aan materiële middelen, waaronder een gebrek aan voldoende cellen. Daarnaast constateerde de Raad een tekort aan personele capaciteit. Ook waren de ondersteuning van de teams door andere organisatieonderdelen van het KPC, de ondersteuning van organisaties buiten het KPC en de probleemgerichte opsporing voor verbetering vatbaar.

Thans verricht de Raad een onderzoek om na te gaan in hoeverre de aanbevelingen uit het inspectierapport van 2015 zijn uitgevoerd en of er andere knelpunten of tekortkomingen zijn die een degelijke aanpak van atrako's beletten.

1.2. Toetsingskader

De in 2015 gedane aanbevelingen en de daarbij geformuleerde criteria vormen het toetsingskader van dit onderzoek. Deze aanbevelingen waren:

Algemeen

1. Draag zorg op korte termijn voor de aanschaf van kantoorbenodigdheden.
2. Draag zorg op middellange termijn voor de verbouwing van politiecellen te Rio-Canario.
3. Draag zorg op middellange termijn voor permanente aanstelling van een patholoog.
4. Draag zorg op middellange termijn voor de aanschaf van dienstvoertuigen.
5. Verhoog de personele capaciteit van de ondersteunende afdelingen.
6. Bewerkstellig dat de provider adequate ondersteuning biedt aan het Atrakoteam.
7. Overweeg om de forensische instituten in de regio met onderzoeken te belasten.
8. Draag zorg voor vereenvoudiging van de financiële procedures.

Ten aanzien van het KPC

9. Draag zorg op korte termijn voor de daadwerkelijke uitvoering van de functie van divisiehoofd.
10. Draag zorg op korte termijn voor het operationaliseren van de module opsporing.
11. Draag zorg voor de constante bijscholing van de medewerkers van het Atrakoteam.
12. Draag zorg op middellange termijn voor adequate ondersteuning van het Atrakoteam.

1.3. Centrale vraag en onderzoeksvragen

1.3.1. Centrale vraag

In hoeverre zijn de aanbevelingen van het onderzoek “Aanpak van de bestrijding van atrako’s in Curaçao” uit 2015 uitgevoerd en welke andere knelpunten c.q. beletsels doen zich voor?

1.3.2. Onderzoeksvragen

Ter beantwoording van deze onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. In hoeverre zijn er plannen opgesteld en uitgevoerd om de aanbevelingen te implementeren?
2. In hoeverre zijn er reeds acties ondernomen ter uitvoering van de aanbevelingen?
3. Welke knelpunten doen zich voor bij de implementatie van de aanbevelingen?
4. Hoe worden deze knelpunten aangepakt?
5. Wat is het resultaat?

1.4. Onderzoeksaanpak en methode

Om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden hebben de inspecteurs van de Raad een aantal sleutelfunctionarissen geïnterviewd en de ter hand gestelde documenten beoordeeld. De interviews zijn vastgelegd en aan de respondenten ter validering opgestuurd. Het conceptrapport is in de wederhoorfase aan de betrokken organisaties voorgelegd.

1.5. Leeswijzer

Dit rapport bevat een samenvatting, een inleidend hoofdstuk en een tweede hoofdstuk waarin de bevindingen, de conclusie en het oordeel van de Raad zijn verwerkt.

2. Bevindingen

2.1. Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de bevindingen en aanbevelingen uit het rapport 2015 en de bevindingen, conclusies, oordeel en aanbevelingen van dit review-rapport. De eerste vier paragrafen worden afgesloten met schematische overzichten waarin wordt aangegeven in hoeverre de aanbevelingen uit 2015 zijn opgevolgd. In de laatste paragraaf van het hoofdstuk worden de nieuwe aanbevelingen beschreven.

2.2. Beschikbare (materiële) middelen

2.2.1. Bevinding 2015

Uit het onderzoek van de Raad is gebleken dat bij het Atrakoteam basale kantoorbenodigdheden zoals A4 papieren ontbraken. De opsluitingscapaciteit stond onder druk, onder meer wegens ongeschiktheid van het cellencomplex te Rio-Canario, waardoor het complex buiten gebruik was. Ook had het Atrakoteam onvoldoende voertuigen ter beschikking en waren de beschikbare voertuigen onvoldoende onderhouden. Voorts bleek dat het KPC voor registratie over een module “Opsporing” in het Actpolsysteem beschikte, maar de module was niet in gebruik. Daarnaast constateerde de Raad dat het gebrek aan materiële middelen vaak het gevolg was van de beperkte financiële middelen.

De Raad heeft bij dat onderzoek de volgende aanbevelingen gedaan:

- Draag zorg op korte termijn voor de aanschaf van kantoorbenodigdheden.
- Draag zorg op middellange termijn voor de verbouwing van politiecellen te Rio-Canario.
- Draag zorg op middellange termijn voor de aanschaf van dienstvoertuigen.
- Draag zorg op korte termijn voor het operationaliseren van de module opsporing.
- Draag zorg voor vereenvoudiging van de financiële procedures.

2.2.2. Bevinding

Het KPC beschikt nog steeds over onvoldoende materiële middelen. Het duurt nog steeds lang voordat basale kantoorbenodigdheden, zoals bijvoorbeeld toners voor kopieermachines, beschikbaar worden gesteld. Ten tijde van het onderzoek waren verschillende kopieermachines defect en voor een lange periode niet in gebruik.

Vanaf 2019 wordt slechts één dossier uitgeprint en aangeleverd bij het OM. Dit heeft geleid tot minder gebruik van hardcopy's en afname van de daarmee verbonden werkzaamheden. Het uitgeprinte dossier wordt door het personeel van de administratie van het OM gescand en digitaal beschikbaar gesteld aan de OvJ's en het Gemeenschappelijk Hof van Justitie (GHvJ).

Het KPC heeft nog steeds gebrek aan voldoende opsluitingscapaciteit. Het cellencomplex te Rio-Canario is niet verbouwd. Arrestanten worden nog steeds voor een korte duur bij de politiewacht te Barber opgesloten en daarna overgeplaatst naar Blok 1 van het SDKK. Als gevolg hiervan kan het plan van het SDKK om bij blok 1 een “Aankomstenafdeling” op te zetten om resocialisatietrajecten voor gedetineerden door een multidisciplinair team te laten voorbereiden niet geoperationaliseerd worden.¹

Ten tijde van het onderzoek was er nog steeds een structureel gebrek aan dienst voertuigen voor het Atrakoteam. De beschikbare dienstvoertuigen waren ook onvoldoende onderhouden.

Het KPC heeft inmiddels de “applicatiemodule opsporing” in het Actpolsysteem geoperationaliseerd, maar nog niet voor het Atrakoteam. Het korps heeft besloten om de “applicatiemodule opsporing” gefaseerd in te voeren. Er is ervoor gekozen om de unit VVC eerst met het systeem te laten werken doordat deze unit relatief eenvoudige onderzoeken verricht en geen ingewikkelde dossiers opstelt. Na een evaluatieperiode, waarbij eventuele kinderziektes zouden kunnen worden verholpen, zal het systeem voor onder meer het Atrakoteam, bruikbaar zijn. In de applicatiemodule opsporing werd ten tijde van het onderzoek slechts processen-verbaal van aangiftes, aanhoudingen, bevelen tot inverzekeringstelling en van bevindingen bij voorgeleiding, ingevoerd. De processen-verbaal van relaas van het onderzoek, verhoren en de bevindingen van het Atrakoteam worden nog steeds in het programma Word verwerkt. Dit leidt ertoe dat de informatie niet op geautomatiseerde wijze kan worden geproduceerd.

De af luistermogelijkheden zijn verbeterd. Voorheen was er één tapkamer met een beperkte materiële- en personele capaciteit. Tegenwoordig kan elke rechercheur vanaf zijn werkplek communicatie af luisteren.

Uit verschillende onderzoeken van de Raad, waaronder het onderzoek in het jaar 2015, blijkt dat het gebrek aan IBIS een knelpunt vormt. Dit opsporingsmiddel, dat gebruikt wordt om ballistische onderzoeken te verrichten, is essentieel voor de opsporing. Bij dit review-onderzoek blijkt dat dit opsporingsmiddel nog steeds niet operationeel is.

Het team Digitaal van het KPC beschikt over een aantal technologische middelen, onder meer softwareprogramma's, om mobiele telefoons en computers uit te lezen en om videobeelden veilig te stellen en te bewerken. Deze apparatuur is door het RST aan het KPC ter beschikking gesteld. De beschikbare apparatuur en software zijn goed bruikbaar, maar extra beveiligde systemen kunnen daarmee niet worden uitgelezen. Het Team Digitaal doet een beroep op het RST, wanneer extra beveiligde systemen moeten worden uitgelezen. Respondenten vinden dat het KPC hierdoor in een afhankelijke positie wordt gesteld onder meer doordat het RST het beheer van de informatie behoudt.

¹ Zie rapport Raad voor de rechtshandhaving “Penitentiaire inrichting Curaçao” uit 2016.

Net als bij het eerder onderzoek, acht het OM dat de wetgeving in principe voldoet. Een knelpunt is dat hiertelands in hoger beroepzaken het ten laste gelegde feit niet gewijzigd kan worden.

Er is geen onderzoek verricht naar eventuele mogelijkheden om de financiële procedures te vereenvoudigen.

2.2.3. Conclusie en beoordeling

De aanbevelingen om voldoende materiële middelen voor het Atrakoteam aan te schaffen en de financiële procedures te vereenvoudigen, zijn niet opgevolgd. Het feit dat het land met financiële tekorten kampt zou extra reden voor de ambtenaren moeten zijn om knelpunten op een creatieve wijze op te lossen. Echter neemt dit naar het oordeel van de Raad niet weg dat voor broodnodige middelen, zoals het IBIS en dienstvoertuigen, de nodige financiële inspanningen moeten worden gedaan om de aanschaf en het onderhoud van deze middelen structureel te borgen. Dit geldt eveneens voor de middelen die het Team Digitaal nodig heeft.

De aanbeveling om een module opsporing voor het Atrakoteam in het Actpolsysteem te introduceren is niet opgevolgd. De Raad acht de operationalisering van deze module voor het Atrakoteam essentieel om de informatiepositie van het korps te versterken. De Raad verwacht daarom dat deze module op korte termijn wordt geëvalueerd zodat de unit LEC, waaronder ook het Atrakoteam valt, zo snel mogelijk daarvan gebruik kan maken.

De Raad is positief over het feit dat ondersteuning door andere organisaties wordt geboden als het KPC niet in staat is om een bepaald onderzoek te verrichten. De Raad acht het echter noodzakelijk dat het KPC in staat is om in beginsel zelfstandig zijn onderzoeken te verrichten. De Raad is daarom van oordeel dat het Team Digitaal met de nodige apparatuur moet worden geëquipeerd.

Zoals reeds eerder aangegeven bij andere onderzoeken van de Raad, acht de Raad het IBIS essentieel voor de opsporing. De Raad verwacht dat dit systeem binnen afzienbare tijd in gebruik kan worden genomen.

Hieronder volgt het overzicht van de aanbevelingen met betrekking tot middelen van het onderzoek uit 2015 en de huidige status ervan.

Aanbeveling over middelen	Status
---------------------------	--------

1. Draag zorg op korte termijn voor de aanschaf van kantoorbenodigdheden.	Niet opgevolgd
2. Draag zorg op middellange termijn voor de verbouwing van politiecellen te Rio-Canario.	Niet opgevolgd
3. Draag zorg op middellange termijn voor de aanschaf van dienstvoertuigen.	Niet opgevolgd
4. Draag zorg op korte termijn voor het operationaliseren van de module opsporing	Niet opgevolgd
5. Draag zorg voor vereenvoudiging van de financiële procedures	Niet opgevolgd

2.3. Personele- en inzet capaciteit

2.3.1. Bevinding 2015

De Raad constateerde bij het vorige onderzoek dat het inrichtingsplan van het KPC geen specifieke formatieplaatsen bevat voor het Atrakoteam maar dat de formatieplaatsen zijn vastgesteld voor de unit LEC. De inzet van het personeel binnen de unit is afhankelijk van de behoefte ten aanzien van een specifiek thema. De voorgeschreven bezetting voor de hele unit is éénenveertig fte. Ten tijde van het onderzoek uit 2015 waren vijftieng personen werkzaam bij het Atrakoteam. Het team werd versterkt door twee leden van de KMar en drie uitgeleende politieambtenaren van andere units binnen het korps. Binnen de unit LEC waren er geen recherche assistenten.

Verder bleek dat wegens gebrek aan personele capaciteit het team Infodesk van de Divisie Informatie en Ondersteuning en het team Digitaal van de Divisie Georganiseerde Criminaliteit van het KPC, onvoldoende

ondersteuning verleenden aan het Atrakoteam. Ten tijde van het onderzoek was er een vacature commissie door het KPC belast met de werving van kandidaten voor deze teams.

De functie van divisiehoofd was vacant.

De Raad deed de volgende aanbevelingen:

- Verhoog de personele capaciteit van de ondersteunende afdelingen.
- Draag zorg op korte termijn voor de daadwerkelijke uitvoering van de functie van divisiehoofd.

2.3.2. Bevinding

De voorgeschreven personele capaciteit voor de unit LEC bedraagt nog steeds ééneveertig fte. Volgens de respondent van het KPC is deze bezetting, gelet op de werkdruk, niet realistisch. Uit het inrichtingsplan van het KPC blijkt dat de unit uit een unithoofd, drie teamleiders, drie specialist rechercheurs, elf senior medewerkers, vijftien medewerkers en zeven recherche assistenten moet bestaan. Volgens de respondent van het KPC houdt dit feitelijk in dat alleen zes en twintig personeelsleden op operationeel niveau kunnen worden ingezet binnen de hele unit om onderzoeken te verrichten. Hierdoor zou het beschikbare personeel voor het Atrakoteam ontoereikend zijn. In de praktijk is ervoor gekozen om medewerkers boven de formatie te plaatsen bij de unit LEC. In totaal zijn er éénenvijftig medewerkers werkzaam bij de unit LEC. Er zijn meer dan twintig medewerkers ingezet bij het Atrakoteam waardoor het team zijn taak kan vervullen, aldus de respondent. Bij deze review blijkt ook dat een divisiehoofd is aangesteld. Hierdoor is de sturing van de unit en de teams beter geborgd.

De sterkte van Team Infodesk en Team Digitaal is vrijwel ongewijzigd gebleven. Er zijn analisten en informatierechercheurs, waarvan een aantal uitgeleende krachten zijn, binnen het team werkzaam. Er is een tekort aan inforechercheurs (medewerkers).

Er is slechts één medewerker aangesteld bij het Team Digitaal. Daarnaast is er een uitgeleende kracht als medewerker binnen het team tewerkgesteld.

De sollicitatiecommissie heeft interne kandidaten van het KPC voorgedragen om de functies binnen het team Digitaal en het Team Infodesk in te vullen, maar de benoemingen hebben nog niet plaatsgevonden.

2.3.3. Conclusie en beoordeling

De Raad concludeert dat de aanbeveling om de personele capaciteit van de ondersteunende teams Digitaal en Infodesk te verhogen niet is opgevolgd. De Raad is van oordeel dat deze tekortkoming het functioneren van de opsporingsteams belemmert en acht het nog steeds noodzakelijk dat het KPC voor adequate bemensing van deze teams zorgdraagt. De Raad acht het positief dat het waarnemend divisiehoofd is aangesteld om de sturing van de unit LEC, derhalve ook de sturing van het Atrakoteam, te borgen.

Hieronder volgt een overzicht van de aanbevelingen met betrekking tot de personele capaciteit van het onderzoek uit 2015 en de huidige status ervan.

Aanbeveling over inzet en capaciteit	Status
1. Verhoog de personele capaciteit van de ondersteunende afdelingen	Niet opgevolgd
2. Draag zorg op korte termijn voor de daadwerkelijke uitvoering van de functie van divisiehoofd	Opgevolgd

2.4. Interne- en externe ondersteuning

2.4.1. Bevindingen 2015

Het KPC heeft een Divisie Informatie en Ondersteuning waaronder onder meer de teams Infodesk, Digitale- en Technische Ondersteuning vallen. Uit het onderzoek van 2015 bleek dat de interne ondersteuning niet volgens het inrichtingsplan verliep en voor verbetering vatbaar was. Het deelproces screenen en analyseren van aangiften en het voorstellen van projectplannen werd niet door de Infodesk uitgevoerd maar door het Atrakoteam. Ook bleek dat er geen projectvoorstellen voor de unit LEC werden geprioriteerd en vastgesteld.

Het team Digitaal verrichtte geen forensisch-technische onderzoeken (veiligstellen digitale sporen) ten behoeve van het Atrakoteam.

Door gebrek aan onder meer interne ondersteuning werd een beroep gedaan op externe organisaties zoals het RST en de KMar. Ook bleek dat het RST niet altijd personeel beschikbaar had om het KPC te ondersteunen.

Voorts bleek dat Curaçao niet over een permanente patholoog beschikte. Er was onvoldoende budget om forensische onderzoeken te laten verrichten. De verzoeken van het KPC aan telecomproviders om informatie te verstrekken werden niet tijdig door deze externe organisaties afgehandeld.

De Raad heeft in dit kader de volgende aanbevelingen gedaan, te weten:

- Draag zorg op middellange termijn voor adequate ondersteuning van het Atrakoteam (intern).
- Bewerkstellig dat de provider adequate ondersteuning biedt aan het Atrakoteam (extern).
- Draag zorg op middellange termijn voor permanente aanstelling van een patholoog.
- Overweeg om de forensische instituten in de regio met onderzoeken te belasten.

2.4.2. Bevinding

Bij deze review blijkt dat een analist van het team Infodesk binnen het Atrakoteam is geplaatst en belast is met de uitvoering van het deelproces screenen en analyseren van aangiften.

Respondenten stellen dat het niet nodig is om projectmatige onderzoeken voor het Atrakoteam voor te bereiden, doordat het Atrakoteam hoofdzakelijk incidentele onderzoeken verricht. Het komt zelden voor dat een projectvoorstel voor het Atrakoteam wordt voorbereid. In beginsel worden projectvoorstellen opgesteld wanneer er sprake is van ernstige atrako's, gepleegd in georganiseerd verband met dodelijke afloop. In een dergelijk geval wordt het onderzoek, wegens de component "georganiseerd verband" door het Zwacriteam afgehandeld.²

Verder blijkt dat de KMar nog steeds wordt ingezet om mobiele telefoons uit te lezen. Volgens respondenten worden de ondersteuningsmogelijkheden van het Team Digitaal niet optimaal benut. De opsporingsteams gaan op voorhand ervan uit dat de ondersteuning van het Team Digitaal wegens gebrek aan capaciteit niet mogelijk zal zijn. Hierdoor worden ondersteuningsverzoeken direct aan de KMar of het RST gericht. Desondanks komt het volgens respondenten in de praktijk voor dat verzoeken gericht aan het RST en de KMar naderhand bij het Team Digitaal belanden. Dit gebeurt als de KMar en het RST geen capaciteit beschikbaar hebben of als de KMar wegens andere redenen niet aan het verzoek kan voldoen (zie paragraaf 2.1.2.).

Het Team Digitaal slaat alle verzamelde (rest) informatie op. In de praktijk blijkt echter dat deze informatie niet wordt geanalyseerd. De analyse hiervan is essentieel om verbanden te kunnen leggen tussen gepleegde atrako's en de daders zodat meerdere zaken kunnen worden opgelost. Het Team Digitaal heeft in dit kader een training in het raadplegen van het systeem verzorgd aan de leden van het Atrakoteam.

Het feit dat huiszoeken buiten wetenschap om van het Team Digitaal worden uitgevoerd, wordt als een knelpunt ervaren. Het Team Digitaal zou een essentiële bijdrage aan een onderzoek kunnen leveren, namelijk door het vergaren van digitaal bewijsmateriaal. Recentelijk is er een afspraak met drie opsporingsteams, onder andere het Atrakoteam, gemaakt om het Team Digitaal te betrekken bij de huiszoeken.

De ondersteuning van de andere teams van het KPC, namelijk van het OT, TFO en AT, verloopt goed. De belasting van deze teams blijft een aandachtspunt. Het kan voorkomen dat een ondersteuningsteam reeds is ingezet voor een onderzoek van een ander opsporingsteam. In een dergelijk geval beslist de OvJ welk onderzoek prioriteit heeft.

Anders dan bij het vorige onderzoek verstrekken de telecombedrijven de verzochte informatie thans binnen een redelijke termijn.

² Zwacriteam staat voor het Team Zware Criminaliteit dat onder Divisie Georganiseerde Criminaliteit valt.

De uitvoering van forensische onderzoeken wordt nog steeds door financiële beperkingen bemoeilijkt. Er is niet onderzocht of een forensisch instituut in de regio, in plaats van het NFI kan worden ingezet. Volgens de respondent van het KPC is het vanwege de kwaliteitseisen voor bewijslevering niet makkelijk om in plaats van het NFI, regionale forensische instituten onderzoeken voor Curaçao te laten verrichten.

Verder blijkt dat het land Curaçao een patholoog heeft aangetrokken. Volgens de respondent van het KPC draagt dit enorm bij aan de opsporing doordat deze patholoog forensische expertise heeft en daardoor sporen op het plaats delict kan interpreteren en adviezen aan de opsporingsteams kan verstrekken. In de praktijk wordt deze forensische-patholoog daarom bij elk misdrijf met dodelijk afloop opgeroepen om een onderzoek op het plaats delict te verrichten.

2.4.3. Conclusie en beoordeling

De Raad concludeert dat de twee aanbevelingen om de interne- en externe ondersteuning te verbeteren niet zijn opgevolgd. Niet alle ondersteuningsmogelijkheden van het Team Digitaal worden uitgeput. Het voorgaande heeft naar het oordeel van de Raad ongetwijfeld een negatief invloed op de onderzoeksresultaten en het oplossingspercentage van atrako's. Daarnaast is het zeer de vraag waarom, anders dan het inrichtingsplan van het KPC voorschrijft, projectmatige onderzoeken door DGC worden uitgevoerd en niet door de unit LEC. Immers het thema atrako valt onder de unit LEC. Dit houdt in dat expertise, daderkennis en informatie over dit thema bij de leden van deze unit aanwezig moeten zijn en verder zouden moeten worden bevorderd. De Raad is van oordeel dat de opsporing beter wordt gediend als deze aspecten gecentraliseerd zijn.

De Raad is van oordeel dat de ondersteuning van het team Digitaal moet worden verbeterd. De ondersteuning van het KPC door de KMar bevordert de samenwerking, maar de Raad acht het noodzakelijk dat een kwalitatief volwaardig en professioneel politiekorps beschikt over de eigen minimale voorzieningen onder meer op het gebied van digitaal onderzoek. De Raad is van oordeel dat de ondersteuning van het Team Digitaal, ondanks het gebrek aan personeel, beter gestructureerd moet worden. De Raad is van oordeel dat de leidinggevenden van het KPC moeten zorgen dat conform de processen in het inrichtingsplan wordt gehandeld en dat het Team Digitaal wordt ingezet. Indien na overleg blijkt dat het Team digitaal niet in staat is de verzochte ondersteuning te verlenen, kan een beroep op externe organisaties worden gedaan. De personele sterkte van het Team Digitaal moet tevens toenemen, zodat het team aan de ondersteuningsbehoefte kan voldoen. Positief is het feit dat het Team Digitaal zelf het initiatief heeft genomen om de ondersteuning te verbeteren door afspraken met het Atrakoteam te maken en een training te verzorgen.

De Raad acht ook positief dat de (externe) ondersteuning van de Telecomproviders is verbeterd en is daarnaast verheugd over het feit dat een forensische patholoog is aangetrokken.

De Raad betreurt dat forensische onderzoeken niet worden verricht als gevolg van gebrek aan budget. De Raad acht het een gemiste kans dat niet is onderzocht of andere instellingen in de regio voor een aanzienlijk lager bedrag kwalitatieve forensische onderzoeken zouden kunnen verrichten. Forensische onderzoeken

zijn essentieel voor de opsporing. Daarom moeten alternatieven worden gezocht die uit een financieel oogpunt realiseerbaar zijn. De ondersteuning (interne en externe) is onlosmakelijk verbonden aan het opsporingsproces en is medebepalend voor de resultaten.

Hieronder volgt een overzicht van de aanbevelingen met betrekking tot interne en externe ondersteuning van het onderzoek uit 2015 en de huidige status ervan.

Aanbeveling over ondersteuning	Status
1. Draag zorg op middellange termijn voor adequate ondersteuning van het Atrakoteam (intern)	Niet opgevolgd
2. Bewerkstellig dat de provider adequate ondersteuning biedt aan het Atrakoteam (extern)	Opgevolgd
3. Draag zorg op middellange termijn voor permanente aanstelling van een patholoog	Opgevolgd
4. Overweeg om de forensische instituten in de regio met onderzoeken te belasten	Niet opgevolgd

2.5. Kennis personeel

2.5.1. Bevinding 2015

Bij het vorige onderzoek bleek dat de rechercheurs van het Atrakoteam niet conform de eindtermen, zoals vastgelegd in het rapport “Eindtermen KPC”, waren opgeleid. Desondanks waren het niveau van de onderzoeken en de kwaliteit van de opgestelde dossiers op peil. Alleen het opstellen van dossiers van

complexe zaken was voor het OM een punt van zorg. Het KPC zou een verbetertraject opstarten om het personeel conform de eisen in het rapport “Eindtermen KPC” op te leiden. Er was behoefte aan cursussen. De Raad heeft de volgende aanbeveling gedaan:

- Draag zorg voor constante bijscholing van de medewerkers van het Atrakoteam.

2.5.2. Bevindingen

Uit onderzoek blijkt dat het verbetertraject om aan de eindtermen, opgenomen in het rapport “Eindtermen KPC”, te voldoen nog in uitvoering is. Nieuw personeel, bijvoorbeeld van grensbewaking en executieve politieambtenaren, wordt conform de eindtermen opgeleid. Een aantal personeelsleden van het KPC, onder meer van de unit LEC, heeft bijvoorbeeld de Voortgezette Politie Opleiding (VPO op niveau SBO 4) bij het Opleidingsinstituut Rechtshandhaving en Veiligheidszorg (ORV) gevolgd. De implementatie van dit traject voor het personeel werkzaam bij het KPC verloopt wegens te kort aan financiële middelen niet conform de tijdsplanning. Daarnaast is de om-, her- en bijscholing van ruim achthonderd personeelsleden van het KPC een grote uitdaging voor de organisatie.

Naast het verbetertraject zorgt het KPC zoveel mogelijk voor de verzorging van cursussen en trainingen voor het personeel. De rechercheurs van het Atrakoteam volgen in dit kader periodiek cursussen en trainingen waarvan onder meer het opstellen van dossiers en het toepassen van verhoortechnieken onderdeel vormen. Ten tijde van dit onderzoek bleek dat een aantal rechercheurs van het Atrakoteam een door de Nederlandse Politieacademie verzorgde cursus heeft gevolgd. Het voornemen is om in de toekomst cursussen voor dossiervorming te organiseren.

Het OM geeft aan dat de kwaliteit van de dossiers van complexe zaken is verbeterd en dat de rechercheurs van het Atrakoteam degelijke onderzoeken kunnen verrichten.

2.5.3. Conclusie en beoordeling

De Raad concludeert dat de aanbeveling om cursussen te volgen is opgevolgd. Ondanks het feit dat het verbetertraject niet volledig is geïmplementeerd, is de Raad van oordeel dat evident inspanningen worden gedaan om de kwaliteit van het personeel, onder meer van het Atrakoteam, te verbeteren en op niveau te houden. De Raad acht het positief dat de rechercheurs van het Atrakoteam kwalitatieve onderzoeken kunnen verrichten en dat het opstellen van dossiers van complexe zaken is verbeterd. De Raad verwacht dat het verbetertraject om aan de eindtermen te voldoen binnen afzienbare tijd kan worden voortgezet en afgerond.

Hieronder volgt een overzicht van de aanbevelingen met betrekking tot kennis van het personeel van het onderzoek uit 2015 en de huidige status ervan.

Aanbeveling over kennis	Status
Draag zorg voor de constante bijscholing van de medewerkers van Atrakoteam	Opgevolgd

2.6. Resultaten

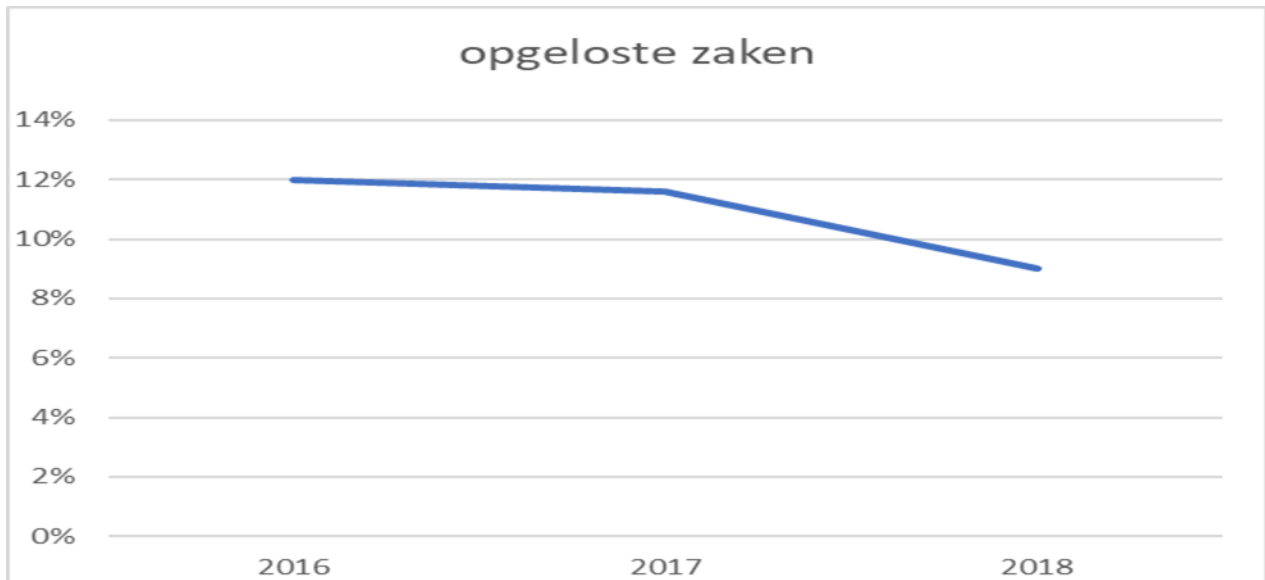
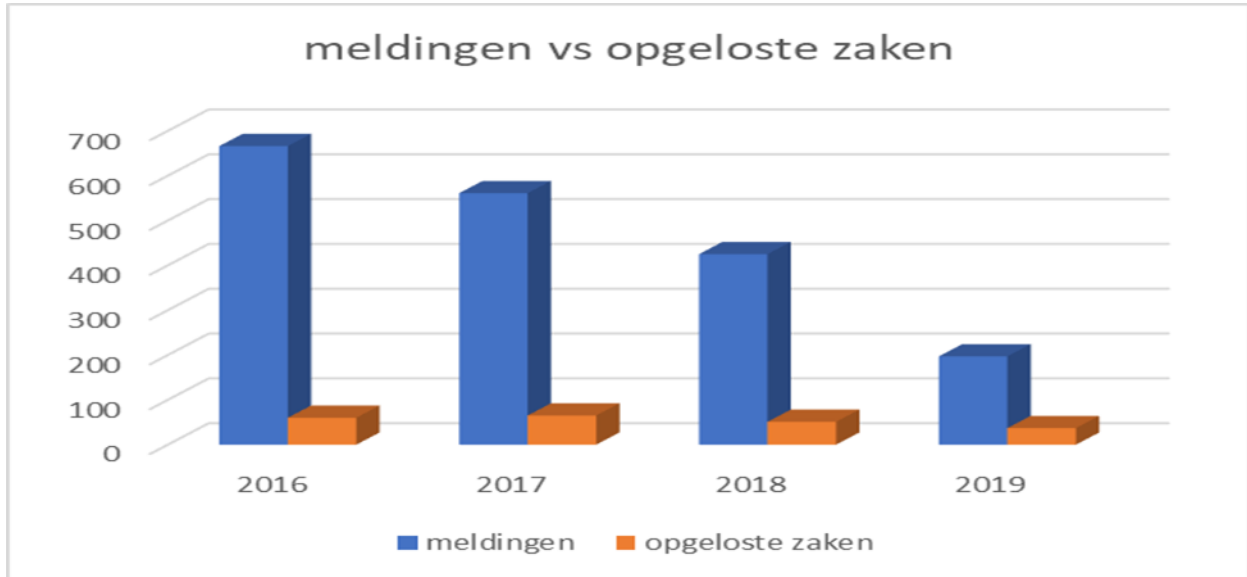
2.6.1. Bevinding 2015

De Raad constateerde in 2015 dat het oplossingspercentage in 2011, 2012 en 2013 respectievelijk 36.4%, 39.4% en 17.5% bedroeg. Volgens het OM werd het gestreefde oplossingspercentage van 50% niet gehaald, onder meer vanwege het beperkt aantal analyses.

2.6.2. Bevinding

De Raad heeft overzichten van gepleegde atrako's en opgeloste zaken van het KPC ontvangen. Uit deze resultaten blijkt dat in het jaar 2016 een totaal van 666 atrako's zijn gepleegd waarvan 60 zijn opgelost. In 2017 waren er 561 gevallen van atrako's waarvan 65 zijn opgelost. In de jaren 2018 en 2019 waren er respectievelijk 425 en 197 atrako's gepleegd waarvan 51 en 37 zijn opgelost. Tevens is er een overzicht van de opgeloste atrako's in percentages weergegeven waaruit blijkt dat in het jaar 2016 12% van de gepleegde atrako's werden opgelost. In het jaar 2017 is het percentage van opgeloste zaken gedaald naar 11.59% en in 2018 naar 9%.

Hieronder worden schematische overzichten van het aantal gepleegde en opgeloste atrako's weergegeven.

Respondenten merken op dat er een daling is in het aantal gepleegde atrako's, maar erkennen ook dat het al lage oplossingspercentage door de jaren heen ook steeds lager is geworden. Er is volgens respondenten geen plausibele verklaring daarvoor. De indruk bestaat dat het aantal gepleegde atrako's is gedaald doordat een groot aantal veelplegers achter de tralies zitten. Ook denken de respondenten dat het aantal opgeloste zaken laag is doordat het niet vanzelfsprekend is dat met de aanhouding van een veelpleger meerdere door hem gepleegde atrako's worden opgelost. De meeste veelplegers weten onder de radar te blijven. Bovendien neemt de bereidwilligheid van getuigen om een verklaring af te leggen, uit vrees voor represaille, af. De bewijsvergaring wordt door deze knelpunten steeds moeilijker.

2.6.3. Conclusie en beoordeling

Zoals hierboven in de overzichten weergegeven zijn er vier aanbevelingen opgevolgd. Vijf van de aanbevelingen zijn niet opgevolgd. De Raad is van oordeel, gezien het lage oplossingspercentage van atrako's, dat investeringen moeten worden gedaan in technologische middelen om de oplossingskansen te verhogen. De Raad onderschrijft in dit verband het standpunt van het OM dat meer analyses moeten worden gedaan (zie paragrafen 2.3.2, 2.3.3. en 2.5.1). In het kader hiervan is het essentieel om in het IBIS te investeren zodat ballistische onderzoeken kunnen worden verricht. Verder is het essentieel dat meer camera's op strategische plaatsen op het eiland worden geplaatst en dat apparatuur wordt aangeschaft om extra beveiligde systemen te kunnen uitlezen. Ook forensische onderzoeken (DNA onderzoeken) moeten kunnen worden verricht. De Raad acht de beschikking over (technologische) middelen en kwalitatief personeel imperatief om te voldoen aan artikel 7 van de Rijkswet Politie, waarin is voorgeschreven dat het korps kwalitatief en volwaardig moet zijn. De communicatie tussen de opsporings- en ondersteuningsteams moet verbeteren zodat ondersteuningsmogelijkheden beter worden benut. Uiteraard moet ook voor de nodige materiële- en personele capaciteit worden zorggedragen.

2.7. Aanbeveling

Implementeer de nog niet uitgevoerde aanbevelingen te weten:

1. Draag zorg op korte termijn voor de aanschaf van kantoorbenodigdheden.
2. Draag zorg op middellange termijn voor de verbouwing van politiecellen te Rio-Canario.
3. Draag zorg op middellange termijn voor de aanschaf van dienstvoertuigen.
4. Draag zorg op korte termijn voor het operationaliseren van de module opsporing
5. Draag zorg voor vereenvoudiging van de financiële procedures
6. Verhoog de personele capaciteit van de ondersteunende afdelingen
7. Draag zorg op middellange termijn voor adequate ondersteuning van het Atrakoteam (intern)
8. Overweeg om de forensische instituten in de regio met onderzoeken te belasten

Aanvullend

9. Bewerkstellig dat de ondersteuningsteams van het KPC worden benaderd voor ondersteuning en dat slechts wanneer deze teams daartoe niet in staat zijn een externe organisatie wordt benaderd.
10. Equippeer het Team Digitaal met de nodige apparatuur om extra beveiligde informatiesystemen uit te kunnen lezen.
11. Draag zorg voor het operationaliseren van het IBIS.

